

Motion till riksdagen

1988/89: Sk701

av Bo Lundgren och Karin Ahrland (m, fp)

Beskattning av vin och öl m. m.

Missbruket av alkohol leder till tragedier för enskilda människor samtidigt som de samhällsekonomiska konsekvenserna blir synnerligen omfattande. Det råder därför enighet om att den totala alkoholkonsumtionen bör minska. Samtidigt bör en övergång från starkare till svagare alkoholdrycker stimuleras.

Skall alkoholpolitiken kunna nå framgång krävs att den har en bred förankring hos medborgarna. De åtgärder som vidtas måste kunna motiveras. I denna motion föreslår vi tre förändringar av nuvarande lagstiftning för att uppnå en övergång från konsumtion av starka till konsumtion av svaga alkoholdrycker och för att skapa större förståelse för nuvarande regelsystem.

Reformerad lättvinbeskattning

Den nuvarande utformningen av lättvinbeskattningen innebär att ökade inköpskostnader slår igenom oproportionerligt stort, inte minst vad beträffar kvalitetsviner i mellanprislägen. Riksdagen beslöt 1983 att reglerna borde ändras i syfte att minska skattebelastningen på just dessa viner. Något förslag lades emellertid aldrig fram av regeringen och riksdagsmajoriteten har därefter inte fullföljt beslutet. Genom en ändring som innebär att den s. k. procentavgiften som läggs på bl. a. inköpskostnaderna sänks samtidigt som grundavgiften som tas ut per liter vin höjs, får fler tillgång till kvalitetsviner. Samtidigt blir vissa förhållandevis alkoholstarka lättviner dyrare. Detta motverkar att de används i berusningssyfte. Det skattebortfall som blir följderna av den sänkta procentavgiften kan självfallet kompenseras också inom ramen för den totala alkoholbeskattningen.

Lägre skatt på svagare starköl

De regler som nu gäller för beskattning av öl antogs av riksdagen 1977. Redan året dessförinnan hade riksdagen beslutat att öl med högre alkoholhalt än 2,8 viktprocent, s. k. mellanöl, inte skulle få säljas i den allmänna handeln.

Öl indelas i dag i tre skatteklasser: Lättöl, som innehåller högst 1,8 viktprocent alkohol, öl, vars alkoholhalt inte får överstiga 2,8 viktprocent och starköl som får innehålla högst 4,5 viktprocent. Endast öl i de två första skatteklasserna får säljas i den allmänna handeln.

Beslutet om att i praktiken avskaffa det s. k. mellanölet fattades med knapp majoritet och motiverades främst av ungdomars missbruk. Motståndarna till förbudet påpekade bl. a. att det skulle kunna leda till en ökad konsumtion av starköl, vin, sprit eller andra berusningsmedel. Utvecklingen har i viss mån besannat dessa farhågor.

I syfte att vända utvecklingen och för att bidra till att uppfylla målet om en övergång från konsumtion av starkare till svagare alkoholdrycker bör reglerna för beskattning av försäljning av öl revideras.

Den skatteklass som idag omfattar starköl bör differentieras så att öl med en alkoholhalt som inte överstiger 3,6 viktprocent alkohol får en lägre skattebelastning än övrigt starköl. Öl i den nya skatteklassen skall liksom idag endast få säljas på systembolaget.

Genom den prisskillnad som uppstår mellan det "svaga" starkölet och normalt starköl kommer självfallet en övergång att ske till det svagare starkölets förmån. Det bör nämnas att den totala alkoholkonsumtionen därigenom minskas. Det svagare starkölet innehåller ju 20 procent mindre alkohol.

Vinsservering vid teaterföreställningar

För ungefär tio år sedan genomfördes försök med servering av vin och öl i samband med teaterföreställningar. Detta försök utföll mycket positivt, men förbud mot servering infördes ånyo. Detta är en av de regler inom alkohollagstiftningen som riskerar att i sig ge negativa effekter eftersom den inte uppfattas som alkoholpolitisk utan enbart som krångel. För att öka allmänhetens förståelse för alkohollagstiftningen bör denna regel ändras så att servering av vin och starköl tillåts omedelbart före samt i pausen på teaterföreställningar och motsvarande offentliga tillställningar.

Hemställen

Mot bakgrund av vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändrad beskattning av lättviner i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om differentierad skatt för starköl i enlighet med vad som anförts i motionen,
[att riksdagen beslutar avskaffa förbudet mot servering av vin och starköl i samband med teaterföreställningar och motsvarande offentliga tillställningar.¹]

Stockholm den 25 januari 1989

Bo Lundgren (m)

Karin Ahrlund (fp)

¹ 1988/89: So332.